

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

czwartećroćnie dla miasta Poznania 1 Tal.
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1/2 szerokości
przyjmują się tylko w Expedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Turyu, 15. Stycznia. — Opinie podaje artykuł pod tytułem: „Pożyczka.“ W nim dowodzi, że położenie finansowe dozwala rządowi pożyczkę odroczyć do roku 1864. Mimo to wymagają względy polityczne upoważnienia do zawarcia podobnej pożyczki, aby móżd w dogodnym czasie zaciągnąć pożyczkę

Gazetta Ufficiale pisze: tak w Turynie jako też po innych wielkich miastach z wielką przychylnością podpisują składki na poszkodowanych przez brygantów i na czele tych subskrypcji stawają municypalności. Tenże dziennik przytacza z dzienników francuskich wszystkie reformy, jakie zaprowadza rząd rzymski wykazuje zdania prasy co do zakorzenionego złego i zakończy artykuł wynurzeniem oczekiwania po sprawiedliwości boskiej i roztropności ludzkiej, że dla Rzymu i Włoch nastaną szczęśliwsze czasy.

Petersburg, 14. Stycznia. — Gaz. Senacka zamieszcza nominacją byłego adjunkta w ministerstwie spraw zewnętrznych tajnego radcy Iwana Tołstoja, jen. dyrektorem poczt.

Frankfurt nad Menem, 15. Stycznia. — Na posiedzeniu dzisiejszem bundestagu wynurzył Baden swe zdanie o projekcie delegacji. Odrzuca wnioski większości komisji, odmawia współdziałania, ale przyznaje delegacji stanowczy głos w finansach związku i podwyższeniu kontyngensów pod warunkiem jednak zgody jednomyślniej bundestagu i reprezentacji kraju. Propozycją tę zapisano tylko do protokołu, bo nikt jej niepoparł. Miastu Frankfortowi przyznano wynagrodzenie za większe koszta garnizonowe.

Tryest, 15. Stycznia. — Z Teheranu donoszą pod dniem 11. z. m., że Dost Mahomet cofnął się z wojskiem od Herat na mil 18 i układa się z Ahmeda hanem.

Z Aten donoszą pod dniem 10. b. m., że nieład szerzy się po prowincjach, a nawet w Atenach popełniają rabunki nocną porą. Handel, przemysł wstrzymany, podatki nie wpływają. Pogłoski o zmianie ministerstwa i obawy przed wojną domową ustały.

— Omer basza podał się do dymisji w dniu 10. b. m. jako dowódca armii rumelskiej, ale sułtan nie przyjął dymisji

Kasel, 15. Stycznia. — Kaselska gazeta donosi o zawartym układzie między Prusami a elektorstwem względem budowy kolei z Hali do Nordhausen.

Paryż, 15. Stycznia wieczorem. — La France donosi, że książę Coburg wymówił się od tronu greckiego.

— Donoszą z Konstantynopola, że Turcy sposobi się na wojnę. Anglia do tego namawia. Rząd rosyjski obwinia rząd turecki, iż tenże podburza Czerkiesów i dosyła im posiłki.

Madryt, 15. Stycznia. — Królowa przyjęła dymisje wszystkich ministrów i poleciła O'Donnellowi utworzenie nowego gabinetu. Zaręczają, że Posada zastąpi Collantessa

Berlin, 16. Stycznia. — Naj. Pan raczył potwierdzić wybór dotychczasowego radcy jen. ziemstwa Koellera z Cantrek, na dyrektora jen. ziemstwa pomorskiego na przeciąg lat sześciu.

Berlin, 14. Stycznia. — Pierwsze posiedzenie izby deputowanych. O godzinie 2. zgromadzili się licznie deputowani, trybuny także są zapełnione słuchaczami. Zaraz po 2. godz. wnosi służba izby ogromne stósy aktów i składają na stół obok mównicy. Są to adresa do izby deputowanych nadesłane. Zwracają one na siebie powszechną uwagę. Deputowani stół ten otaczają tłumnie o godzinie 2 1/4, zajmuje p. Grabow krzesło prezeskie i zagaja posiedzenie następującą mową:

Moi panowie: Upoważniony przez dotychczasową ordynacją, a jak za waszą zgodą przyjmując, również za obowiązującą drugą sesją 7. peryodu

prawodawczego, zagajam niniejszem pierwsze tegoż posiedzenie. Przed 3. miesiącami opuściliśmy te przestrzenie z życzeniem przez cały kraj podzielanem, aby się udało rozwiązać starcie konstytucyjne, które nastąpiło bez waszej winy. Zapatrując się na słowa królewskie »między nami niech będzie prawda!« przychodzi z najgłębszym ubolewaniem wyznać bez ogródki, że ono w upłynionych trzech miesiącach coraz większe przybierało rozmiary i przeszkadzało wykończeniu naszego państwa konstytucyjnego (żywe oznaki zadowolenia).

Aż do stopni tronu była izba deputowanych, jedyna, powstała z powszechnych wyborów, prawdziwa reprezentacja ludu pruskiego (huczliwe oznaki pochwalające) podejrzewaną, oczernianą, sromoconą. (Słuchajcie! Słuchajcie!)

W interesie służby stawiano deputowanych z klasy urzędników na odstawkę lub przenoszono, którzy wierni przysiędze konstytucyjnej, wykonywali i przestrzegali praw przysługujących izbie deputowanych konstytucyjnie (oznaki zadowolenia).

Prawnie zniesione listy konduitu zostały znów przywrócone na drodze administracyjnej co do politycznego zachowywania się urzędników, a w szczególności co do niepodległych sędziów.

Artykuł 99 konstytucji został nadweryżony, a przez nią nakazanem prawem o odpowiedzialności ministrów niezastąpionym, stojemy w sec rządzie bezbudżetowego. (Słuchajcie! Słuchajcie!)

Kraj jednak w tym coraz silniej występującem starciu stanął po stronie swoich reprezentantów ku ich zupełnemu zadowoleniu. Dowodzą tego niezaprzeczenie przyjęcia uroczyste za ich powrotem do domu, tudzież odbieranie wieńców przez nich i izbę deputowanych dziękczynne adresa z zagranicy, z Niemiec, z pruskich okręgów wyborczych, dotąd w liczbie 194, pokryte 221,951 podpisami, częścią od wyborców, częścią od niezależnych pierwotnych wyborców. Weile krajów i prowincji spisane i uporządkowane składam je w biurze izby do przeglądu.

Wszystkie dają świadectwo, że izba święcie dotrzymała praw koronnych, z umiarkowaniem przestrzegała konstytucyjnych praw ludu i przezeń wybranych reprezentantów i wynurza, iż izbie deputowanych podziękowanie za godne postępowanie, z stanowczem odparciem nieprzyjacielskich napaści przeciw niej i zaprzysiężonej konstytucji, świętemu palladium swych praw. Skoro tak stoi izba deputowanych wyłumaczona przed krajem, rozpoczynajmy z nową odwagą, ze starem umiarkowaniem i namysłem, z nieporuszoną stałością i wytrwałością nasze prace, powstańmy przy proggu roku jubileuszowego odrodzenia się Prus z najgłębszego poniżenia i zmartwychwstania Niemiec z haniebnego rozzerwania i słabości przez podniosłość swoich monarchów i siłę zgodną ludu — powstańmy z naszych siedzeń z okrzykiem radosnym w duchu starożytnym pruskim miłości, wierności i prawdy:

Niech żyje Najj. król Wilhelm!

Izba powstaje i potrzykroć powtarza ten okrzyk.

Berlin, 15. Stycznia. — W izbie deputowanych wybrano dziś 247 głosami na 261 p. Grabowa pierwszym prezesem, pierwszym wiceprezesem Behrenda, drugim wiceprezesem Bockum-Dolffa.

— Elberfeldska gazeta pisze, że w kołach izby deputowanych odzywają się głosy za wnioskiem, względem oskarżenia ministrów. W braku prawa o odpowiedzialności ministrów niewiadomo w jaki sposób można by zanieść skargę do najwyższego trybunału.

— Staatsanzeiger z d. 16. b. m. w artykule pod datą Berlin 15. Stycznia powiada, że kiedy rząd przy zagajeniu sejmu wynurzył życzenie trwałego porozumienia się z izbą deputowanych, tymczasem p. Grabow w pierwszej chwili zagajenia posiedzeń wyrzekł ostre i obrażające zdanie o postępowaniu rządu i w sposób prowokujący zażegnał walkę, która ostatnią sesją uczyniła tak bezwładną i niepożyteczną. Niebacząc, czyli prezes izby dep. powołanym jest do takiej osobistej manifestacji, żądziwiać musi, że pan Grabow z tem wystąpił w czasie kiedy prezesstwo objął na mocy ukonstytuowania się izby. Gdyby się rząd spodziewał, że podobna manifestacja nastąpi w pierwszej chwili, gdzie tylko zwykle formalności były do odrobienia, nieomieszkaliby jego reprezentanci przybyć na posiedzenie i natychmiast założyć protestację przeciw temu wystąpieniu prezesa. Będąc pewni, tak kończy Staatsanzeiger, że wszyscy, którym chodzi o dobre porozumienie, ubolewają nad temi orzeczeniami, możemy zarazem tę wyrzec pewność, że rząd przez

to nie da się sprowadzić na manowiec w usiłowaniu objawionem w mo-
wie zagajającej.

— W izbie panów obrano prezesem Stolberga Wernigerode, wice-
prezesami Frankenberga, Ludwigsdorffa i hr. Brühla.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 8 Stycznia. — Chwila poboru już jest bliska. Listy
politycznie notowanych w Warszawie posłane zostały prezydentowi mia-
sta hr. Zygmunta Wielkopolskiemu, a tento naznacza mających być
wziętymi do wojska, to proskrybowanych. Mówią, że najwięcej pro-
skazanych jest z młodzieży inteligencyjnej, a pomiędzy rzemieślników
przeznaczono do wojska nawet ludzi licznymi familiami obarczonych.
Z samej Warszawy wzięść mają 2000 osób, tak przynajmniej twierdzą.
Ogromna to liczba i strasznie ją miasto i kraj cały uczuje. Więcej wojska
ściąga do Warszawy. Przybyło już kilka tysięcy z Rosyi, a ma
przejść jeszcze na czas poboru kilkanaście tysięcy żołnierzy do naszej
stolicy, tak, że skoncentrowane w Warszawie wojska mają liczyć do
50,000 ludzi. Mówią też, że do łapania ludzi w każdym cyrkułe do-
dany będzie policji jeden batalion wojska. Żołnierze wraz z policjan-
tami rzucają się na zamknięte domy, na spokojne rodziny i z pomiędzy
nich rabować będą młodych ludzi. Ież to scen gwałtownych, rozdzie-
rających serca przyniesie ta noc poboru, który bezczelnie »dobrodziej-
stwem«, »łaską« płatni przyjaciele rządu śmiały nazywać. Pod brzemie-
niem oczekiwanego nieszczęścia, które sprowadza ręka rządzących na na-
ród, wszystkie bieżące wypadki stają się ledwo znaczne, zaledwo kto
zwraca na nie uwagę.

Kilka dni temu, mówili o pobiciu komisarza policji p. Zachary-
siewicza, przez jego podwładnych policjantów na Pradze, i o przypad-
kowym wystrzale z rewolweru w cukierni Nowaczyńskiego. Wczoraj
o godzinie 9ej rano na ulicy Rymarskiej przy pałacu komisji skarbu,
pchnięty został sztyletem Manas Rejngold, z kąd go odwieziono do szpi-
tala starozakonnych, gdzie jeszcze żyje, jakkolwiek jest niebezpiecznie
ranny. Rejngold denuncyował trzech ludzi aresztowanych w Garwolinie
przez burmistrza, za co miał otrzymać od rządu 200 rubli nagrody. Po
pieniądze swoje przybył do Warszawy i miał je otrzymać z kasy komi-
syi skarbu, z kąd wychodząc ugodzony został sztyletem. Sprawca za-
machu zostawiwszy sztylet w ranie uciekł, a człowiek który go ścigał
i ująć zamierzał, został przyaresztowanym.

W nocy krążą po mieście liczne patrole, wojsko przybywające gro-
madzi się na Pradze, gdzie po 20 żołnierzy postawiono u każdego wła-
ściciela domu. Warszawa cicha i od tana pracy.

Do cytadeli przywieziono z prowincyi 19 osób. W Warszawie are-
sztowano kilku woźnych. Pani Henrich aresztowana w domu przy ulicy
Widok przewieziona została z ratusza do cytadeli, a dom jej i dzieci do-
tąd w obserwacji, tak, że nikomu na ulicę nie pozwalają wychodzić.
Dom państwa Jesków w takiej samej jest obserwacji.

Mieszkańcy miasta z wielkim nieukontowaniem dowiedzieli się, iż
rząd trwa przy zamiarze zburzenia wielu domów przy ulicy Krakowskie
Przedmieście naprzeciw poczty, o którym to zamiarze donosiliście po-
dobno dawniej, przeciw niemu występując. Nie dla upiększenia miasta,
ale dla względów strategicznych, ma rząd zburzyć te domy, ulicę roz-
szerzyć, z gmachu Towarzystwa Dobroczynności i z pałacu Nowej Re-
sursy utworzyć ufortyfikowane koszary. Będziemy więc mieli drugą cy-
tadelę w środku miasta. Pieniądzy nie ma, i nie wiadomo z jakich fun-
duszy wydatki na zakupienie i burzenie domów pokryte zostaną. Czy
rozpisanie nowego podatku na miasto? uciśnione już bardzo ciężkimi
podatkami. Mieszkania jeszcze więcej zdrożeją i bieda się zwiększy;
a wszystko to aby łatwiej można uciskać miasto. Towarzystwo Dobro-
czynności na wniosek i nalegania rządu, gmachy w których się mieściło,
ma sprzedać rządowi. O zakupienie gmachu resursy już kończą układy.

Historja o wykopywaniu trupów na Powązkach i karmieniu niemi
wieprzów, wymyślona została przez Kreuzzeitung, w interesie swo-
jego zapewne korespondenta, który chciał taniej tylko mięso wieprzowe ku-
pować. Z tej gazety rozeszło się to wymyślenie po Warszawie i mięso
wieprzowe rzeczywiście staniało. Nie ma w tem wszystkim ani słowa
prawdy, i rząd w tym względzie nie otrzymał żadnego raportu.

Dzisiejszy urzędowy Dziennik Powsz. ogłosił sprawozdanie
z posiedzenia rady stanu z dnia 13 Grudnia r. z. Jestto pierwszy ogło-
szony wrywek z protokółu posiedzeń tejże rady w 1862 r. a urywec ten
zdaje sprawę z sesyi na której roztrząsano projekt o postępowaniu
w sporach oczyszczania przed radą stanu, który to projekt jest już
ustawą ogłoszoną dawno. Długa była rozprawa kto ma pisać skargi i tę
część tylko protokółu sprawozdanie podaje, gdyż wotum swoim w książkę
zdecydował postanowienie niedopuszczające monopolu pisania skarg
przez samych tylko obrońców, co ma za sobą zasadę słuszności.

Dzisiejsze posiedzenie sądu wojenno-polowego odbyło się w obec-
licznie zgromadzonej publiczności. Mecenasa Podoski bronił oddziału
obwinionych jego obronie powierzonych, z których Walenty Bęczkowski
i Aleksander Zawadzki zostali uwolnieni. Obrona bardzo troskliwa,
pracowita i obszerna, zajęła całe posiedzenie. Obrońca ograniczył się
stanowiskiem prawnym, dowiódł, że istota czynu nie została zdetrimino-
waną, że zarzut, ażeby obwinieni formowali wojsko powstańcze, nie ma
żadnej w śledztwie podstawy, że obwinieni byli tylko narzędnymi czyjej
woli i nieznali celu stowarzyszenia, nie działali z własnej woli itp.
W szczegółowej obronie streszczał zeznania więźniów w cytadeli i przed
sądem, tłumaczył ducha tych zeznań i przekonał o niewinności więźniów.
W odpowiedzi na obronę, prokurator p. Krasuski usiłował dowodzić, że
istota czynu co do ogółu sprawy jest ustanowioną, przyznał jednak brak
jej co do pojedynczych osób. Przyznał, że po odwołaniu do Hajdesa,
wpadają poszlaki co do Leopolda Budnego, Stanisława Trzebińskiego
i Antoniego Zakrzewskiego, i dowody obrony zaakceptował. Wyrzekł
przytem, że tylko zeznania w sądzie czynione mogą być zasadą do wyro-

powania. Tłumaczył ducha ustaw, wyrzekł, iż nie przestępstwo lecz
wina obciąża oskarżonych i że kary, które powinny być umiarkowane,
raczej charakter zapobiegania jak mszczenia się mieć powinny. O panu
Krasuskim, który podjął się tak przykrego i niewłaściwego dla Polaka
obowiązku oskarżyciela, powiedziec w końcu uważamy za obowiązek,
że spełniał go z wielkim taktem, powagą i z wielkim względem na
sprawiedliwość. Po głosie prokuratora kilku więźniów, mianowicie de
Hajdes i K. Jankowski dawali krótkie objaśnienia kilka szczegółów
sprawy, a potem mecenas Podoski miał krótką dodatkową obronę,
w której mówił o miłości ojczyzny i zwracał się do sprawiedliwości i ła-
skowości cesarza i w. księcia. Ustępny w obronie nietylko mecenas Po-
doskiego, ale i w obronach innych mecenasów, które chcieli zaskarbić
względność władzy dla obwinionych przez chwalenie tej władzy, uważa-
liśmy za niewłaściwe i ubliżające tej godności a przedewszystkiem
ubliżające prawdzie, zresztą obronom nic zarzucić nie można, a obrońcy
wywiązali się ze swego obowiązku sumiennie. Prócz Bęczkowskiego
i Zawadzkiego, uwolnieni jeszcze zostali Folwarniak i Stanisław Ko-
walski, wyrobnik ślusarski. Cz.

— Dzisiejsze posiedzenie sądu wojenno-polowego było krótkie. Ba-
dano jeszcze raz Piotra Dąbrowskiego, szewca, z powodu obwinienia
jakiemu poddał Ksawerego Obarskiego. Tłumaczył się, że życie sobie
w więzieniu chciał odebrać, że cztery dni nic nie jadł, był więc nie-
przytomnym, słabym i nie pamięta co mówił. Stanowczo teraz zeznał,
że Ksawerego Obarskiego nie zna i nigdy go nie widział. Potem badano
implikowanych w tej sprawie Michała Markwitana denuncyanta i ajenta
używanego przez dozorcę policji Rakowskiego. Markwitan jest czela-
dnikiem stolarskim, zdradził przed innymi Michała Wagnera i exmili-
cyanta Szleryta i zeznania na nich teraz potwierdził. Stał on przed pu-
blicznością jak pod pręgierzem. Potem badano Maksymiliana Tomaso-
wa, czeladnika ślusarskiego, który był aresztowanym w chwili, gdy
wchodził do domu przy ulicy Krzywe Koło, potem został uwolniony.
Zeznania swoje w cytadeli wykazujące niewinność jego potwierdził. On
już i inni dzisiaj zeznający nie są pod sądem i odpowiadali z wolnej nogi.
Potem badano uczniów weterynaryi: Adolfa Łukawskiego, Juliusza Pil-
lera, Alojzego Smulskiego, pytanych o to, czy należeli do stowarzysze-
nia i czy w ich mieszkaniu wykonywano przysięgę. Odpowiedź ich była
jednakowa: do stowarzyszenia należeli i w ich mieszkaniu przysięgi nie
wykonywano. W końcu badany był: Franciszek Kłodkowski, czela-
dnik niegdyś Włodarskiego, który również o stowarzyszeniu nie słyszał
i nie wie, czy były jakie pisma zakazane u Włodarskiego czytane.
Natem skończyło się dosiedzenie 9 Stycznia; a niewiadomo kiedy odbę-
dzie się następne.

Francya.

Paryż, 13. Stycznia. — Podczas zagajenia posiedzeń izb praw-
dawczych cesarzowa zasiadła na tronie w białym kapeluszu i szalu czyli
raczej w pewnym rodzaju burnusa tkanego złotem, na którego widok
porozdzielali Paryżanie usta, a jak się sami wyrażają, cesarzowa była
ośniewającą (eblouissante). Jak zwykle cesarz odczytał mowę swoją.
Morny to tylko godne uwagi powiedział słowo, że konstytucya da
się naprawiać. Dzienniki paryskie niebardzo zbudowały się mową cesar-
ską, jedna legitymistyczna Gazette de France podziwia Napoleona,
jakby jakiego Henryka V. Dziwny wypadek całej mowy ten jest: wielką
wojnę prowadziliśmy dla niepodległości i stanowienia o sobie Włoch,
a dziś chwalamy obce panowanie i drwimy z zasad proklamowanych, na
których przecie tron cesarski dziś stoi.

— Horace Vernet znów zasłabł i jest chory śmiertelnie. Natomiast
marszałek Ornano, gubernator inwalidów wraca do zdrowia.

— Wasyngton z Petersburgiem układają się o zaprowadzenie tele-
grafu między Europą i Ameryką przez Azję.

Galicja.

Kraków, 22. Grudnia. — Dalszy ciąg mowy rektora uniwersytetu
jagiellońskiego Dr. Dietla:

IV. Reformy.

Wyłożywszy Wam Panowie stan naszego uniwersytetu, jaki się
przedstawiał w zeszłym roku szkolnym; ulepszenia jakieśmy uzyskali,
niedostatki jakie pozostają i usiłowania jakieśmy uczynili: wypada mi
jeszcze wspomnieć o niektórych ważniejszych wnioskach, któremi się wy-
działy w celu pożądaných reform na ostatnich ku temu przeznaczonych
posiedzeniach zajmowały.

Ażeby na zasadzie § 25 prowizorycznej ustawy o organizacyi władz
akademickich wyjść nareszcznie z nieskończonego stanu prowizorycznego,
który podług brzmienia tej ustawy niepowinien był dłużej trwać nad lat
cztery: wydziały legalnie do tego upoważnione a nawet obowiązane, na-
radzały się nad projektem stanowczej tychże władz organizacyi. Jakoż
w różnych wydziałach różne poczyniono wnioski, z których ważniejsze
są następujące:

Swoboda uczenia się i nauczania ma być w zupełności utrzymana,
a gdzie ją naruszono, znowu przywrócona.

Rektor na dwa lata obierany być winien.

Zaprowadzenie sądu akademickiego w obszerniejszym zakresie.

Udzielania akademikom kart legitymacyjnych.

Ustanowienie na wydziale lekarskim czterech, a na wydziale filo-
zoficznym trzech egzaminów ścisłych.

Założenie dwóch nowych katedr na wydziale lekarskim, jednej dla
wykładów farmacyi, drugiej dla wykładów chemii lekarskiej.

Polepszenie bytu materyalnego profesorów.

Te i wiele innych wniosków dążących do lepszego urządzenia naszej
wszechnicy przedstawiono w ministerstwu stanu naprzd w protokołach
w tym sporządzanych. Odnoszące się do tych wniosków dokładne spr-
awozdania później nastąpić mają. Nie wątpię, iż władze akademickie
w poczuciu swych praw i obowiązków dążyć będą do urzeczywistnienia

pożądanych reform, temci bardziej, iż sam rząd potrzebę tych reform uznał i przedstawienia takowych sobie życzy.

Skreśliwszy w ogólnych zarysach stan naszego uniwersytetu w ubie-roku szkolnym, nie będzie od rzeczy streścić program czynności, któ-rego skutecznienie będzie dalszem zadaniem władz akademickich i do-stojnych moich następców:

- Uzupełnienie wydziału teologicznego.
- Obsadzenie opróżnionych katedr prawa rzymskiego, filozofii, prawa i prawa narodów, filologii i zoologii, tudzież weterynaryi.
- Założenie katedry farmacji i chemii lekarskiej.
- Założenie szkoły weterynarskiej.
- Rozkrzewienie instytucji docentów.
- Wydawanie książek wykładowych.
- Uposażenie osobnego adjunkta przy katedrze zoologii.
- Ustanowienie komisji egzaminacyjnej dla kandydatów stanu nau-czyielskiego.
- Odpowiedniejsze umieszczenie kliniki okulistyckiej.
- Wychowanie pracowni chemicznej i fizyologicznej na gruncie bursy Jeruzalem i Filozoforum.
- Pomnożenie sal wykładowych.
- Odzyskanie niektórych gmachów akademickich.
- Pomnożenie stypendyów.
- Polepszenie bytu materyalnego professorów i urzędników uniwer-syteckich.

Odzyskanie majątku uniwersyteckiego.
Przeprowadzenie pożądanych reform.
A teraz gdy sprawę zdał z tego co się pod mojem przewodnictwem działo, cóż mi innego pozostaje, jak podziękować tym, co mnie w moich usiłowaniach rzetelnie wspierali?

Oddając winny hołd Najj. Panu, uznaję przedewszystkiem życzli-wość JEks. ministra stanu, który sprawy naszego uniwersytetu szczerze popierał, a jeżeli w wielu przypadkach nie zostały spełnione nasze ży-czenia, zapewne nie jego była w tem wina.

Dziękuję czcigodnym członkom senatu, którzy przejęci swem wa-żnem zadaniem, troskliwie czuwali nad dobrem naszej wszechnicy i nie-usuwali się od żadnych poświeceń, jakie po nich wymagały okoliczności.

Dziękuję Wam szanowni Koledzy, coście gorliwością waszą zagrze-wali młodzież naszą do nauki, coście jej przewodniczyli tak trafnie, iż nie schodziła na niebezpieczne bezdroża, coście nareszcie w zupełnej zgodzie między sobą i z senatem dokładali wszelkich starań, aby odra-dzający się nasz uniwersytet podźwignął do wysokości swego przezna-czenia.

Dziękuję szanownym urzędnikom senatu i kancelaryi uniwersytec-ckiej, którzy pełniąc swe obowiązki z nieznużoną gorliwością i prawdzi-wem poświęceniem, niemało się przyczynili do uwieńczenia rzetelnych naszych usiłowań. Niemała część tych zasług należy się szanownemu naszemu sekretarzowi, jako referentowi rozlicznych i ważnych spraw uniwersyteckich

Dziękuję znacnym obywatelom kraju i wszystkim tym, co szlache-tnem współczuciem, co słowem, piśmem i czynem wspierali sprawy sta-rożytniej naszej szkoły, opiekowali się biedną młodzieżą, zachęcali do pracy i do wytrwania na drodze postępu i pomyślnego rozwoju.

Dziękuję nareszcie tobie, kochana młodzieży akademicka, coś z ma-łym tylko wyjątkiem zachowała karność akademicką. Idąc za głosem twoich przewodników, odznaczałaś się pilnością, moralnością i tem po-czuciem godności, którem po wszystkie czasy świeciła młodzież polska.

Nie wątpię, że i nadal tą drogą pójdziesz i nie zawiedziesz nadziei kraju. Kraj atoli, dając uniwersytetowi tyle dowodów swego współczu-cia, najmocniej pragnie, ażeby się młodzież wyłącznie oddawała nauce i dojrzała do zawodu obywatelskiego, w którym jak najrychlej i jak najpożyteczniej mogłaby służyć ojczyźnie.

A gdy wam teraz z woli N. Pana przywrócony został język ojczysty, niech on będzie wymownym zwiaśtnem waszej pilności, waszych zdolno-ści i waszego postępu naukowego. A gdy obdarzeni jesteście swobodami, jakich w wielu innych uniwersytetach nie znajdziecie, korzystajcie z nich z godnością, jaka na obywateli akademickich przystoi, pomni, że naduży-cie wolności jej stratę za sobą pociąga. A niezechcecie zadać tego ciosu dobrotliwej naszej Matce Jagiellońskiej.

Gromadźcie się przeto, kochani przyjaciele, około waszego rektora i władz akademickich ufnie i wiernie pod sztandarem legalności i wy-trwałej pracy. Ten sztandar zawsze do zwycięstwa prowadzi. Bo jakie-kolwiek są i będą losy narodów, rozstrzygają się one ostatecznie zwy-cięstwem, jakie wyższa inteligencja odnosi nad niższą. Takie zwycię-stwo tylko wytrwałą pracą osiągnąć się daje.

Pracujmy przeto usilnie w tem przekonaniu, iż ta praca stanie się niespożytym skarbem narodowym, którym spragniony kraj zasilać i dźwi-gać się będzie.

Grecya.

Gazeta londyńska z dnia 7. bm. zamieszcza memorandum, jakie sir Henry Elliot wręczył prezydentowi rządu prowizorycznego greckiego. Osnowa tego dokumentu jest następująca.

»Szczerem życzeniem Naj. królowej Anglii jest przyczynić się do dobra i pomyślności Grecyi.

Traktaty z r. 1827 i 1832 są dowodem tego życzenia ze strony ko-rony angielskiej.

Rząd prowizoryczny grecki oświadczył, że posłannictwem jego od chwili wyjazdu króla Ottona z Grecyi jest utrzymać monarchię konstytu-cyjną i stósunki pokojowe kraju z wszystkimi państwami.

Jeżeli nowe zgromadzenie reprezentantów narodu greckiego pozostanie wiernem temu oświadczeniu, jeżeli utrzyma monarchię konstytu-cyjną i wstrzyma się od wszelkiego najścia na państwa sąsiednie, jeżeli

wyberze monarchę, przeciw któremu nie będzie można wnieść żadnego słusznego zarzutu, Jej K. Mość ujrzy w tem postępowaniu obietnicę przy-szłego szczęścia Grecyi. W razie takim JK Mość w celu wzmocnienia monarchii greckiej gotową jest oświadczyć senatowi i reprezentantom wysp Jońskich, że jej chęcią jest, aby połączone były te wyspy z monar-chią grecką i tworzyły z nią jedno państwo, a gdyby życzenie to zostało wyrażone również przez legislaturę jońską, Jej K. Mość przedsięwzięłaby natędy środki aby otrzymać poparcie mocarstw podpisanych na trakta-cie, który postawił siedm wysp jońskich i ich atynencye jako państwo oddzielne pod opieką korony angielskiej.

Winienem starać się w komunikacjach moich w tej sprawie dać do zrozumienia, że wybór księcia, któryby był symbolem i wróżbą rewolu-cyjnych wstrząśnień lub przyjęcia polityki zaczepnej przeciw Turcyi, wzbronilby Jej K. Mości rzec się pretektoratu wysp Jońskich.

Rząd Jej K. Mości ma nadzieję że zgromadzenie greckie w wyborze monarchy greckiego, zgodzi się na księcia, po którym spodziewać się może poszanowania wolności religijnej i wolności konstytucyjnej; szcze-rej chęci pokoju. Książę dający te rękojmie będzie zdolnym przyczynić się do szczęścia Grecyi i zaszczycony zostanie przyjaźnią i zaufaniem Jej K. Mości.*

Ameryka.

Przytoczyliśmy treść obszernego i niedokładnego opisu bitwy pod Fridriksburgiem 13. Grudnia między separatystami a unionistami sto-czonej, oprócz podanego w Trybunie nowo-yorskiej a przeto ze strony unionistowskiej. Dzisiaj powtórzmy tu raport naczelnego wodza armii separatystowskiej generała Roberta Lee, a jeżeli miejsce pozwoli podamy w głównych przynajmniej wyjątkach raport naczelnego wodza unionistów, generała Burnside. Raport wodza separatystów brzmi:

»Dan pod Fridriksburgiem 17. Grudnia 1862. W nocy z 10. t. m. nieprzyjaciel zaczął budować trzy mosty na Rappahannoku powyżej Fri-driksburga, a czwarty o ćwierć mili poniżej. Nad równiną na której jest miasto Fridriksburg, panują wzgórze Stafford, będące w ręku nie-przyjaciela, iż nie można było myśleć o żadnym skutecznym przesko-dzeniu nieprzyjacielowi w budowie tych mostów i w przejściu rzeki, nie narażając wojsk naszych na wielkie straty od ognia licznych baterii nieprzyjacielskich. Rozłożono przeto wojska nasze na stanowiskach obranych dla odparcia nieprzyjaciela już po przejściu rzeki przez uiego.

Mała szerokość Rappahannoka, jego bieg kręty a łoża głębokie, da-wały nieprzyjacielowi wszelką łatwość do zbudowania mostu po za do-niosłością naszej artylerii. Jedynie tylko na brzegu rzeki rozstawiono tyralierów dla pilnowania ruchów nieprzyjaciela. Tyralierowie ci strze-lając z po za domów, odparli pontonierów nieprzyjacielskich, chcących rzucić most przed miastem; lecz poniżej gdzie tyralierowie nie mieli za-daego zakrycia, nieprzyjaciel pokonał mosty 11. Grudnia. Po południu w dniu tym, baterie nieprzyjacielskie rozpoczęły ogień do miasta, a o zmierzchu zniszczyły już nadbrzeżne domy odejmując naszym tyra-lierom schronienie; następnie unioniści wspierani ogniem dział zdołali osadzić całe miasto. Żołnierze nasi, którzy bronili miasta podczas sil-nej do niego kanonady przez cały dzień, cofnęli się w nocy na stanowiska zajęte przez nasze wojska.

Korzystając z ciemności i gęstej mgły, znaczne siły nieprzyjacielskie przeszły rzekę i zajęły jej brzeg prawy pod zasłoną ognia z dział ciężkiego wagoniaru na lewym brzegu rozstawionych. Rano 13. Grudnia przygo-towania nieprzyjacielskie do ataku były skończone, a pod zasłoną mgły około 9. godziny rano nieprzyjaciel posunął się śmiało przeciwko naszemu prawemu skrzydłu.

Korpus jen. Jacksohna stał na prawem skrzydle naszej linii oparty o kolej żelazną; lewe skrzydło pod dowództwem jen. Longstreeta rozwi-nęło się wzdłuż wzgórzy nad Rappahannokiem, powyżej Fridriksburga; a generał Steward na czele dwóch brygad jazdy stał na równinie na krańcu naszego prawego. Jak tylko przez mgłę gęstą spostrzeżono ruch nieprzyjaciela, jen. Steward ze swą zwykłą szybkością posunął się na-przód na czele artylerii konnej, która pomyślnie wzięta z boku posuwa-jącego się nieprzyjaciela i wytrzymywała pod strasznym ogniem przez dwie godziny. Równocześnie dywizja jen. Hill starła się z nieprzyjacie-lem. Stała ona po prawej stronie korpusu jen. Jacksohna, a po zacię-tej walce odparła przeciwników. W czasie tej walki długiej i gorącej, dwie brygady jen. Hill były zmuszone cofnąć się do drugiej linii; lecz jen. Early z częścią swej dywizji otrzymał rozkaz wsparcia ich, jakoż wypędził nieprzyjaciela z lasu przez niego zajętego i gnał go równiną, aż dopóki tenże nie schronił się pod ogień swych dział. Prawe skrzydło nieprzyjacielskie uderzyło na jen. Hooda z korpusu Longstreeta. Unio-niści zajęli stanowisko w małym lasku naprzeciw Hooda, lecz wkrótce zostali ztamtąd z stratą wyparci.

Podczas ataku na nasze prawe skrzydło, nieprzyjaciel posuwał li-czne swe wojska z lewego brzegu Rappahannoku do Fridriksburga i gro-madził je naprzeciw korpusu jen. Longstreeta. Po niepomyślnym ataku na naszą prawicę, uderzył na nasze lewe skrzydło w zamiarze opanowa-nia wzgórze panujących po nad miastem. Lecz ponawiane przez niego ataki odparte zostały dzielnie przez artylerję washingtonską pod do-wództwem pułkownika Waltona i przez część dywizji Mac-Lawsa, która zajmowała te wzgórze.

Ostatni atak wykonał nieprzyjaciel już o zmierzchu, w chwili gdy batalion pułkownika Aleksandra zastępował artylerję washingtonską, która wystrzelała swe naboje. Na tym odpartym ataku skończyła się walka całodzienna. Nieprzyjaciel w ciągu całego boju był wspierany ogniem ciężkich dział rozstawionych wzdłuż rzeki i strzałami licznych baterij wzniesionych na wzgórzach Stafford.

W całej tej bitwie i w utarczkach przy przejściu rzeki strata nasza wynosi 1800 zabitych i ranionych. Pomiedzy poległymi obżałowujemy śmierć dzielnego żołnierza i patriotycznego męża stanu generała Toma-

sza Cobb, który poległ na lewym skrzydle, a między rannymi jest walczy dowódca brygady Maxcy-Gregg, ranny ciężko i jak się obawiam, śmiertelnie.

Dzisiaj nieprzyjaciół zajęty jest przeprowadzaniem swych rannych i chowaniem poległych. Widzimy wojska jego stojące w szyku bojowym na swym dawnym stanowisku; lecz prócz bezużytecznych strzałów działowych i niekiedy ognia tyralierskiego, nie zamierza ponowić ataku. Wzięliśmy około 550 jeńców podczas walki, lecz nieznamy dokładnie strat nieprzyjacielskich.

Robert Lee, wódz naczelny.

Kronika miejscowa.

Śrem, 12. Stycznia. — W święto Trzech Króli przybył do nas pan J. Żychliński z Brzostowni, oskarżony, jak wiadomo, o urządzenie procesy z Książa do Kolniczek i mimo uwolnienia w pierwszych dwóch instancjach, dopiero wyrokiem trybunału berlińskiego na sześć tygodni więzienia wskazany, aby zacząć odsiadywać przeznaczoną mu karę w tutejszym więzieniu. Tym sposobem wyjdzie z więzienia dopiero dnia 17. Lutego.

Ponieważ owych ośmiu obywateli z Książa, którzy o udział w rzezonej procesy oskarżeni i przez trybunał berliński również na więzienie wskazani, cztery tygodnie kary w tutejszym więzieniu odsiedzieli, uroczyste przyjmowano w Książu, kiedy z więzienia do domu wracali, przeto prokurator zjechał temi dniami do Książa w celu indagacy. Z ramienia rejencji zaś przysłano asesora Marcinkowskiego, dla śledztwa nauczycieli, o których doniesiono, że mieli brać udział ze szkólnymi dziećmi w uroczystym przyjmowaniu wypuszczonych i do domu wracających więźniów. O ile sami byliśmy w stanie się poinformować, winniśmy nadmienić, że nauczyciele z Książa jako urzędnicy nie wyszli z dziećmi na przyjęcie wracających więźniów, jak to donosił jeden z niemieckich dzienników poźniejszych.

Dowiaduje się właśnie, że pani Anna Matecka nabyła przed kilku tygodniami na własność majątność Grab z przyległościami, zawierającą 3900 mórg ziemi a położoną w powiecie pleszewskim nad granicą Królestwa Polskiego, od pana J. Pruskiego za 113.000 talarów.

Wypadek, gdzie borowy w Konarskiem uderzył człowieka, idącego z drzewem z lasu, tak mocno maczugą w głowę, iż mu od razu czaszkę strząsnął, stał się w Konarskiem pod Kurnikiem, a nie pod Książem leżącym.

W sam dzień Nowego roku spotkał pana hr. Cezarego Platę z Góry nieszczęśliwy przypadek. Chcąc zatrzymać konia, który się rozbiegł z jego młodym pasierbem, potknął się i upadł na ziemię tak silnie, iż złamał sobie prawą rękę w ramieniu.

Wczoraj wieczorem około godziny jedenastej powstał ogień w jednym z pokojów należących do biura rzeczownika p. Karpińskiego. Wielkie szczęście jeszcze było, że poczynający się ogień zawczasu spostrzeżono i przytłumić zdołano, bo bardzo łatwo mogła się spalić cała kamienica, na której piętrze ma p. Karpiński swoje mieszkanie i biuro. Spalił się jednak w pokoju cały jeden stolik z papierami i aktami, a szkoła, którą tym sposobem poniósł pan rzeczownik Karpiński, jest, ile nam wiadomo, znaczna. Przyczyna ognia w biurze zamkniętem dotąd nie wiadoma.

Wiadomości literackie.

Lwów. — Drugi już rok upływa jak wychodzi we Lwowie pismo illustrowane dla młodzieży »Przyjaciel dzieci.« Nie wspominają o niem dzienniki i publiczność nie wie prawie o tem bardzo dotąd mało rozpoznaniem pisemku. Zawiera ono wszakże tak wiele rzeczy ojczytych, pożytecznych i nauczających, że w interesie samejże publiczności, w interesie młodego pokolenia obowiązkiem jest zwrócić nań uwagę powszechną.

Głównem zadaniem »Przyjaciela dzieci« było w roku ubiegłym ob-

Koncessyon. prywatny zakład położniczy z szczególniejszą gwarancją zachowania tajemnicy i pod taniemi warunkami.

Berlin, Gr. Frankfurterstr. 30.

Dr. Vocke.

Tanie świece stearynowe nadeszły w piękniejszym jeszcze gatunku do handlu

Ludwika Pulvermachera, przy Szerokiej ulicy Nr. 12.

paczka 5³/₄ Sgr. przy wzięciu 10 paczek 5¹/₂ Sgr.

Hoffa ekstrakt słodowy

codziennie świeży w głównym składzie dla **Poznania** i okolicy u

Ludwika Pulvermachera.

Kompletne urządzenie kramowe i kantorowe, masywne i eleganckie, przydatne szczególnie na Handel żelaza lub krótkich towarów jest do sprzedania u

Ludwika Pulvermachera, przy Szerokiej ulicy Nr. 12.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 15. Stycznia 1863.

Zyto (węcpeł po 25 szefli) trzyma się w cenie. Na Styczeń 39⁵/₆ list. 3/4 pien., na Styczeń

Luty 39⁵/₆ pł., na Luty Marzec 40 list. 39⁵/₆ pien., na Marzec Kwiecień 40 list. 39⁵/₆ pien., na wiosnę 40¹/₆ pł., na Kwiecień Maj 40¹/₃ list. 1/4 pien.

Okowita (beczka 8000 kwart Trallesa) słabo. Wpowiedziano 3000 kwart. Na Styczeń 13⁷/₁₂ list. i pien., na Luty 13²/₃ pł., na Marzec 13⁷/₈ list. 5/6 pien., na Kwiecień 14 list. i pien., na Maj 14¹/₃ list. 1/2 pien., na Czerwiec 14⁷/₁₂ list. 1/2 pien.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 15. Stycznia.

Pszennica 60—73 tal.
Zyto na Styczeń 46¹/₄ tal., na wiosnę 45⁵/₆ do 3/4 tal., na Maj Czerwiec 45³/₄—7/8 tal.
Jęczmień wielki i mały 31—35 tal.
Groch do gotowania 47—53 tal.
Groch na pastwę 43—45.
Olój rzepiowy na Styczeń 14⁷/₈—5/6 tal., na Styczeń Luty 14³/₄ tal., na Luty Marzec 14¹⁷/₂₄ tal., na Kwiecień Maj 14¹⁷/₂₄ tal., na Maj Czerwiec 14⁷/₁₂—5/8 tal.
Olój lniany 14 tal.
Okowita na Styczeń i Styczeń Luty 14¹³/₂₄ do 7/12 tal., na Luty Marzec 14⁵/₈—2/3 tal., na Kwiecień Maj 15¹/₈—1/12—1/6 tal., na Maj Czerwiec 15¹/₃ tal., na Czerwiec Lipiec 15⁵/₈—13/24—7/12 tal., na Lipiec Sierpień 15¹⁹/₂₄—5/6 tal.

znajmiał młodych czytelników z przeszłością kraju, bądź opowiadaniem ważniejszych wypadków dziejowych lub pamiętnych czynów osób wsławionych w historii polskiej, bądź skreśleniem urzędzeń krajowych, jak: Sejmy i sejmiki, dygnitarstwa koronne itp. lub wybitniejszych rysów obyczajowych jak: Noworoczne dary mieszczek krakowskich, bądź wreszcie umieszczeniem od czasu do czasu rocznic historycznych, przypominających treściwie główne wypadki dziejowe. I tak znajdowały się rocznice: konfederacy Tyszowiecka, śmierć ostatniego króla Polskiego, Legiony polskie we Włoszech, bitwa Raclawicka, konstytucya 3. Maja itp. »Przyjaciel« trzymał się w tem tej zasady że podnoszeniem pojedynczych ważniejszych chwil i wypadków więcej urozmaiceniem swem zaostrza ciekawość i budzi zajęcie, niżli opowiadaniem jednym ciągiem całego toku dziejów, właściwsze w książce szkolnej niżli w piśmie peryodycznym.

Dla obznajmienia z różnemi okolicami Polski i właściwościami ziemi naszej znajdują się w »Przyjacielu dzieci« artykuły jak: Nasze lasy — Wieliczka — Listy ze Lwowa — Nasze rzeki — Wycieczka w Tatry. W opisach tych zwrócona zawsze głównie uwaga na wspomnienia historyczne przywiązane do miejsc opisanych. Znajduje się także wiele artykułów z historii naturalnej, a pod osobną rubryką: »Książki dla dzieci« podaje Przyjaciel krótkie doniesienia o wszystkich lepszych książkach dla dzieci, czem ma zamiar stać się przydatnym osobom trudniącym się wychowaniem młodzieży, ułatwiając im stósowny wybór książek pomocniczych. Z poezyi umieszczona była w półroczu ubiegłym »Szajne« — »Katarynka«, szereg obrazków historycznych Wincentego Pola.

Wzmiankowane artykuły zostawione są dla obszerniejszego koła dorastającej młodzieży obojej płci. Dla mniejszych dzieci znajdowały się przystępne, ze stósunków domowych brane, powiastki prozą, tudzież wierszyki, bajeczki itp.

Samo wyliczenie powyższych przedmiotów, stanowiących treść pisma, dostatecznie świadczy o jego użyteczności. Niska cena przedpłaty powinna zachęcać do nabycia go w każdym polskim domu gdzie się znajduje młodzież potrzebująca nauki i umysłowej rozrywki. O ileż więcej wyrzucą się rokrocznie grosza na różnego rodzaju bezużyteczne zabawki zagranicznego wymysłu dla dzieci. Aby pismo mogło rozwijać się i ulepszyć pod każdym względem potrzebnym jest liczne poparcie ze strony publiczności, zwłaszcza przy znacznych kosztach, jakiego w braku zakładów drzeworytniczych u nas sprawozdanie rycin wymaga. A szkoda by było gdyby »Przyjaciel dzieci« jedyne tego rodzaju pismo u nas, miał upadac brakiem udziału powszechnego, na który wartością swą, ze wszechmiar zasługuje.

Cz.

Przybyli do Poznania dnia 16. Stycznia.

BAZAR: hr. Węsierski z Wróblewa, Znaniecki z Łękoćina, Łubieński z Książa, Radowski z Rudnicza.

OEHMIGA HOTEL FRANCUSKI: Wolańscy z Barda, Pokłateccy z Ossowa, Serwalkiewicz z Polski, Heinze z Karlsbad, Stanelli z Berlina, Sciposki i Lulecki z Sulina, Wilczyńska z Krzyżanowa, Karczewska i Kurnatowska z Rumianka.

POD CZARNYM ORŁEM: Bieczynski z Wrocławia, Bieczynski z Niesłabina, Wendland z Nowogodworu, Siebe z Siemianowa, Schulz z Strzałkowa.

STERNA HOTEL EUROPEJSKI: von Spangenberg i Keil z Lipska, Bartels z Beeskowa, baron von Schlichting z Sztutgardu, Opitz z Łowencina, Weber z Hamburga, Dr. Philippsohn z Poczdamu, Bründler z Varel,

MYLIUSA HOTEL DREZDEŃSKI: Triest z Hali, Klinner z Wrocławia, Boy z Gołuchowa, Löwe z Bramy, Unshelm z Bonsdorfu, Storch z Chemnitz, Bock z Elberfeldu, Keimberg, Ephraim, Meier, Amen, Hirschfeld, Matthes, Mulder Fabbri i Fabbri-Mulder z Berlina.

BUSCHA HOTEL RZYMSKI: Kiehn z Zalesia, Ifland z Piotrowa, Unruh z Łagiewnik, Dr. Sachs z Nowogomiasta, Scholz z Wrocławia, Müller z Magdeburga, Czapski z Wrocławia, Hess z Frankfurtu nad Menem, Freye z Berlina, Müller z Kolonii, Nneck z Pforzheim, Kirschner z Lignicy.

HOTEL DU NORD: Baron v. Spangenberg z Lubania, Wolniewicz z Dębicza, Gliszczyński z Oborowa, Danielowicz z Bangly, prob. Breański z Tarnowa, Radzimski z Torunia.

W MIEZKANIU PRYWATNEM: Morgenstern z St. Francisko, Wodna ulica nr. 7.

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

	dnia 16. Stycznia 1863 r.					
	od		do			
	tal.	sgr.	fn.	tal.	sgr.	fn.
Pszennicy pięknej, szefel po 16 garn.	2	17	6	2	18	9
Pszennicy średniej	2	13	9	1	15	—
Pszennicy ordynaryjnej	2	5	—	2	10	—
Zyta przedniego, szefel	1	21	3	1	22	6
Zyta lżejszego	1	17	6	1	20	—
Jęczmienia dużego, szefel	1	7	6	1	12	6
Jęczmienia małego	1	5	—	1	7	6
Owsa, szefel	—	25	—	—	27	—
Grochu do gotowania, szefel	1	18	3	1	20	—
Grochu na pastwę	1	15	—	1	16	3
Rzep zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzepik zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzep latowy	—	—	—	—	—	—
Rzepik latowy	—	—	—	—	—	—
Tatarki, szefel	1	5	—	1	10	—
Koniczyna czerwona, cent. 100 fn.	—	—	—	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—	—	—	—
Ziemniaków, szefel	—	11	—	—	13	—
Masa, garniec	2	10	—	2	15	—
Siana, centnar	—	—	—	—	—	—
Słomy, kopa po 100 funt. w. Z. c.	—	—	—	—	—	—
Olēju rzepiowego, cent. po 100 fn.	—	—	—	—	—	—

Spirytus.

Beczka 100 kwart 80% Tralles.

Tal. Sgr. F. do Tal. Sgr. F.

Dnia 15. Stycznia 13 15 — do 13 20 —

„ 16. „ 13 15 — „ 13 20 —

Kommissya do ustanowienia ceny spirytusu.